

REPUBLIKA SHQIPTARE

Fletorja Zyrtare

Sundohet me anen e Zyres së Shtypit

PAJTIME: për një mot fr. ar 12 në Shqipëri; fr. ar 20 jashtë;

Drejtimi: Zyra e Shtypit
TIRANË

Një copë e javës fr. ar 0.25; një copë e javës së kalueme fr ar 1.00.

Statuti themeltar i Republikës Shqiptare

Kombi Shqiptar i lirë dhe independent, kryenaltë për kohën e tij të kalueme dhe plot besim për kohën e ardhëshme, në Kuvendin Kushtetues vendon këtë Statut.

Kapitull I.

FORMIMI I SHTETIT

Pjesa A.

Dispozita të Përgjithshme

Art. 1. Shqipëria është Republikë Parlamentare e Kryesue me prej një Kryetari. Sovraniteti buron prej popullit.

Art. 2. Republika Shqiptare, është independente, e pa-ndame, tënësia tokësore e saj e padhunueshme edhe toka e saj e pajetërtueshme.

Art. 3. Flamuri Kombtar, është i kuq me shqipe të zezë dy krenshe në mes.

Art. 4. Shqipja është gjuha zyrtare.

Art. 5. — Republika Shqiptare s'ka fë zyrtare.

Të gjitha fët e besimet janë të nderueme dhe liria e ushtrimit dhe e praktikimit të jashtëm të tyre është e sigurueme.

Feja nuk mund të formojë pengime juri dike me as-nji mënyrë.

Fët e besimet kurrsesi nuk mund të përdoren për qellime politike.

Art. 6. — Tirana është Kryeqyteti i Shqipërisë.

Art. 7. — Pushteti legjislativ ushtrohet prej Senatit e Dhomës së deputetve si mbas këtij Statuti.

Art. 8. — Pushteti përmbaues i përket vetëm Kryetarit të Republikës, i cili e ushtron me anën e Ministrave.

Art. 9. — Pushteti gjyqsues ushtrohet prej gjykatave dhe vendimet e tyre epen në emër të Republikës Shqiptare.

Pjesa B.

I.

Pushteti legjislativ

DHOMA E DEPUTETVE

Art. 10. — Përfaqësia Kombtare përmbledhet në dy trupa; prej Dhomës së Deputetve, e përbërë prej deputetësh të zgjedhur nga populli dhe prej Senatit, i përbërë prej senatorve, të zgjedhur si mbas ligjës së posaçme.

Art. 11. — Deputetët zgjidhen për 4 (katër) vjet dhe për ç' do 15000 frymë një.

Art. 12. — As kush nuk mund të pranohet për deputet pa qenë shtetas

Shqiptar, pa pasë mbushun moshën 30 vjetshë, pa gëzue të drejtat civile e politike dhe pa pasun të gjitha cilësitë e tjera të lypuna prej ligjës.

Art. 13. — Cilësia e deputetit është e pajtueshme me ç' do nëpunësi të Shtetit me rrogë ose me nëpunësi komunale, ose me shërbimin aktiv fetar.

Art. 14. — Deputeti nuk përfaqëson vetëm qarkun që e ka zgjedhur, por kombin përgjithësisht.

Art. 15. — Deputetit nuk mund t'i epet as një porosi urdhënore prej zgjedhësve të vet.

Art. 16. — Deputetët kanë të drejtë me marrë një shpërblim prej 5000 fr. ari në vjetë. Kjo shumë mund të ndryshohet herë pas here me ligjë.

Art. 17. — Mënyra e ushtrimit të zyrave të Dhomës së deputetve, caktohet me rregullorën e mbrendëshme të saj.

Art. 18. — Parija e Dhomës së deputetve zgjidhet prej saj, dhe në gjithë saj, në nisje të ç' do sesioni, për gjithë vijimin e tij deri në fillim të tjetrit. Zgjedhja e paris dhe emnimi i nëpunësve të Dhomës së Deputetve, bëhen mbas rregullores së mbrendëshme të saj.

Art. 19. — Dhoma e deputetve shqyrton fuqitë e cilësitë ligjore të misvet të vet, dhe gjykon e vendon

mbi tã mbas parashkresavet të rregullores së mbrendëshme të saj.

Art. 20. — Ç' do Mis i Dhomës së deputetve, është i detyruem me bãmun dy bẽ; njã nën pẽrpara se të shqyrtohen fuqit e cilësit e tija, dhe tjetrẽn pẽrpara se të nisẽ detyrẽn e tij si Deputet.

Beja e parẽ është kẽjo : «Betohem n' emẽn të Perendis e mbĩ nderin t' em se kam pẽr të kryem detyrẽn e shqyrtimit me ndẽrgjegje e asnjianẽsi të plotẽ.

Beja e dytẽ do të bãhet me kẽto fjalẽ :

«Betohem n' emẽn të Perendis e mbĩ nderin t' em se kam pẽr të ruejtun besnikrisht mẽvetẽsin e tanẽsin toksore të Shqipnis, se kam pẽr t' i ndẽjun besnik Atdeut e Republikẽs dhe pẽr t' u dalun zot Statutit e ligjẽvet të Shtetit, e se kam pẽr të kryem detyrẽn t' emẽ me ndẽrgjegje të plotẽ pẽr të mirẽn e pẽrgjithẽshme pa u-pẽnguem as pak prej interesash të veçanta a krahine.

Art. 21. — Deputeti i zgjedhun rishitas qi, pa shkake të justifikueshme të vẽrtetueme siç duhet, nuk paraqitet deri në dy muej pẽrpara dhomës së deputetve pẽr të bãmẽ bẽn e detyrshme, quhet i rãmẽ nga deputet-sija.

Gjykimi mbĩ pranueshmĩn a mos të shkakevet justifikative, i pẽrket Dhomës së deputetve.

Art. 22. — Deputeti qi pẽr dy muej rrjesht mungon prej mbledhjevẽt pa auktorizimin e Dhomës së deputetve, quhet vetiu i rrẽxuem nga deputet-sija.

Art. 23. Kur, pẽr ç' do arsye qi të jetẽ, mbetet zbrazët vendi i një deputeti, mbrenda dy muejsh prej ditës së zbrazjes, por jo mã parẽ se një muej, duhet zgjedhun një tjetër në vend të tij.

Art. 24. — Dhoma e deputetve, mbliidhet vetiu dy herẽ në vjetẽ në dy sesjone të rregullshme të tremuejshẽm.

I pari sesjon fillon me 15 Shtatuer e mbaron me 15 Dhetuer, dhe i dyti fillon me 1 Mars dhe mbaron me 31 Maj të ç' do viti.

Art. 25. — Deputetvet nuk mund

t' u kërkoen pẽrgjegjẽsi pẽr mendimet e shfaquna e pẽr votat e dhãnuna në Dhomẽn e deputetve.

Art. 26. — Në kohẽ të sesjonit, deputetët nuk mund të gjinden të burgosun pẽr borxh.

Gjith ashtu, në kohẽ të sesjonit, nuk mund të ndiqen as t' arestohen pẽr çashtie penale, pa lãjen e vendimin e Dhomës, veç se n' u kapshin në faj e sipër pẽr krim. Në kõtẽ rasẽ auktoritetet gjyqsore janë të detyruem me lajmue Dhomẽn e deputetve, mbrenda 24 orësh me anẽ të Ministris së Drejtẽsis.

Për delikte e krime politike, deputetët gjykohen dhe dẽnohen kurdoherẽ, do-me-thanẽ mbrenda e jasht sesjonit, prej Gjyqit të naltẽ me auktorizimin e Dhomës si mbas ligjes së posaçme.

Art. 27. — Dhoma e deputetve, ka të drejtẽ me dekretue lirimin e një misioni të vet pẽr gjith kohẽn e sesjonit, në qoftë se ka qenẽ zãnẽ në pẽrriudhẽ të pushimevet, me pẽrjashtimin e atyne qi janë zãnẽ pẽr krime.

Art. 28. — Në sesjon të jashtzakonshẽm bisedohen vetẽm ato sende qi e kanë shkaktuem, të cilat do të caktohen në programẽn e pregatitun prej Qeveris.

Kryetari i Republikës ka të drejtẽ me e mbyllun kõtẽ sesjon kur do qi t' a shohẽ me arsye, por gjithmonẽ mã parẽ se të nisẽ sesjoni i zakonshẽm.

Art. 29. — Në të hapun të sesjonit të parẽ të zakonshẽm, Kryetari i Republikës me një ligjiratẽ ase lajmesẽ, parashtron gjẽndjen e pẽrgjithshme të vendit e masat e gjykueme të nevojshme pẽr me u-marrẽ fatẽ mot prej Pushtetit pẽrmbarues, dhe Dhoma i bãn një pẽrgjegje sa mã të shpejtẽ.

Art. 30. — Dhoma e deputetve nuk mund të bisedojẽ e të vendojẽ pa qenẽ prãnẽ një mã shum sa gjysma e të gjithẽ misvet të saj q' kanë kaluem ndẽpër formalitetet e artikujvet 19 e 20.

Nuk njehen në numër të pẽrgjithshẽm atã qi mungojnẽ me lejẽ.

Art. 31. — Të gjitha vendimet votohen me shumicẽ absolute të depu-

tetvet qi gjinden prãnẽ.

Zgjedhjet qi i pẽrkasin personave, në qoftë se nuk votohen pẽr herẽn e parẽ me shumicẽ absolute, herẽn e dytẽ votohen me shumicẽn relative të deputetve të mbledhun.

Art. 32. — Votimi i ligjvet bãhet një herẽ parimisht e dy herẽ artikull pẽr artikull në tri dit të ndryshme.

Votimet pẽr kodet e paraqitun prej Qeveris e të pregatituna prej një komisioni të posaçme të krijueme me ligjẽ, bãhen toksisht (en bloc) në tri mbledhje në ditẽ të ndryshme, pẽr veç ligjẽvet, qi Dhoma me vendim i quen të ngutshme, të cilat votohen mbas rregullores së mbrendëshme.

Art. 33. — Mbledhjet e Dhomës së deputetve, bãhen botnisht. Pẽr veç gjindjes s' armẽvet kushdo tjetër mundet me marrẽ pjesẽ në to në konformitet me rregulloren. Bisedimet e Dhomës botohen në vẽllime të posaçme.

Art. 34. — Dhoma e deputetve, mund të bisedoj edhe në mbledhje të fshehtẽ në qoftë se kërkoet prej ministervet ase prej pes deputetvet e në qoftë se pranohet prej shumicës, mbassi të kenẽ lãnẽ Dhomẽn të gjithẽ atã qi s' janë deputetẽ.

Art. 35. — Dhoma e deputetve është e pa dhunueshme. Asnj zyrtar a fuqi armësh, pẽr veç trupit policuer me shenjẽ të veçantẽ, nuk mund të vëhet mbrenda Dhomës ase te porta e ndërtesës ku mbliidhen deputetët pa vendim e mirkim të Dhomës.

Art. 36. — Ç' do akt me fuqi ligjore do të shpallet në gazetẽn zyrtare, e cila u-dẽrgohet të gjitha Bashkive të Shqipnis.

Shpallja do të bãhet të shumtën dy javẽ mbas votimit dhe akti lyn në fuqi e zbatim një muej mbas shpalljes, pẽr veç atyne ligjẽvet qi caktojnë një afat të ndryshẽm pẽr të hyemit e tyne në fuqi.

Aktet me fuqi ligjore do t' inserohen në mbështjelljen zyrtare të ligjẽvet e të dekretetvet.

Art. 37. — Parija e Dhomës është e detyrueme mbrenda në sesjon me i kethyem Pushtetit pẽrmbarues ç' do projekt të paraqitun prej tij e të

refuzuem prej Dhomës me gjithë arsyet e mos pëlqimit.

Art. 38. — Asnji projekt-ligjë që s'pëlqehet prej Dhomës së deputetve, nuk mund të paraqitet për bisedim një herë të dytë po në atë sesion.

Art. 39. — Për gjithë vjetë, Pushteti përmbarues do t' i paraqesë Dhomës së deputetve për shqyrtim e pëlqim Bugjetin e përgjithëshëm t' ardhunave e të prishunave të Shtetit, bashkë me parashtrësën e mënyrave e të mjetëve mbas të cilave do t' u bëjë ballë atyne shpenzimeve.

Të gjitha t' ardhurat e shpenzimet e Shtetit, do të futen në Bugjet.

Bugjeti do të paraqitet gjithmonë në hapjen e sesionit vjeshtuer, i cili s' mund të mbyllet pa u-votue Bugjetit.

Mënyra e hartimit të Bugjetit, bënëhet me ligjë. Bugjeti votohet kaptinë për kaptinë, dy herë në dy ditë të ndryshme.

Pushteti përmbarues, në mbarim të vitit financiar dhe mbrenda në sesionin e dytë të vitit financiar tjetër, do t' i paraqesë Dhomës së Deputetve për shqyrtim e pëlqim Bugjetin konsumtif të motit të kaluem, i cili votohet një herë përgjithësisht.

Art. 40. Kur, për ç' do arsye që të jetë nuk arrijnë me marrë formën ligjore definitive Bugjeti i ri deri në fillim të vjetit financiar për të cilin është përgatitua, Pushteti Përmbarues vën në zbatim atë më të përparshmin për atë kohë sa do të vonojë pëlqimi e volimi i të riut.

Në rasë që Dhoma është çelun, at' herë këjo i hap një kredit të përmuejshëm se cilës degë t' administratës, por ky kredit nuk mund kapërcejë një të dymbëdhjetën pjesë të shpenzimeve të zakonshme që i përkasin mbas Bugjetit të vjetër.

Art. 41. — Pushteti përmbarues nën përgjegjësinë e tij civile, detyrohet të shenjojë në bugjetin e përvitshëm të Shtetit ç' do ligjë që ngarkon shtetasit me paga e taksa.

Ligjet që nuk shenjohen në Bugjet, quhen si të ngritura e të pa fuqi ligjore.

Art. 42. — Kur një kredit i dhë-

nun në bugjet nuk mjafton për atë shërbim, Pushteti Përmbarues me një dekret ligjë mbrenda në motin financiar, kërkon prej Dhomës shtimin e atij krediti deri sa t' arrijë, dhe, kur shfaqen shpenzime për nevoja të parapara në Bugjet, Pushteti Përmbarues përsëri mund të kërkojë prej Dhomës një shtesë krediti, gjithë një në themel të një projekt-ligjës së posaçme.

Ligjet për kredite suplementare ashtu dhe të jashtzakonshme, votohen si ligjet e zakonshme.

Në rase lufte, kryengritjeje, e kalamiteti publik kur Dhoma e deputetve gjindet në pushim, Qeveria mundet me dekret-ligjë të krijojë një kredit të jashtzakonshëm nën-përgjegjësinë e saj.

Këjo dekret-ligjë i duhet paraqitur Dhomës në sesionin e afërm.

Art. 43. — Dhoma e deputetve ka të drejtë të thërrasë përpara saj cilindo nga Ministrat për me e pyetur mbi ç' do çështje që i përket degës së tij.

Mënyra e thirrjes dhe e shfaqjes së Ministrave, caktohet në rregulloren e mbrendëshme.

Art. 44. — Dhoma e deputetve kontrollon Qeverinë.

Për mbrojtjen e interesave të përgjithëshme, Dhoma detyrohet, në ç' do rase të veçantë, të formojë prej gjinit të vet Komisi hetimesh për të studjuem çështjet e faktet që lidhen me to. Komisi hetuese kanë të drejtë me kërkuem shpjegime me gojë e me shkrim, si prej autoriteteve botore ashtu edhe prej private. Mund të këqyrin edhe të gjitha aktet zyrtare që t' u duken të nevojshme.

Art. 45. — Dhoma e deputetve akuzon Ministrat e i dërgon përpara Gjyqit të Naltë të Shtetit në baze të ligjës së veçantë.

Art. 46. — Dhoma e Deputetve nuk mund të pranojë deputetë që s' të ndigjojnë të tjerë për veq ministrat ose zëvendësve të tyre në përjashtimin e rasës së parame në Art 29.

Art. 47. — Në mbarim të periudhës së shpërndarjes së Dhomës së deputetve, Pushteti përmbarues detyrohet mbrenda në dy javë prej ditës së

shpërndarjes së saj, të dekretojë zgjedhjet e reja parlamentare, të cilat duhen bënë, jo më vonë se dy muaj e gjy-mës dhe jo më parë se një muaj prej datës së dekretit.

Në qoftë, se për shkak të pa prituna, periudha e Dhomës së deputetve, merr fund, më tepër se një muaj përpara kohës së caktueme në Statut, Dhoma e re mblidhet vetiu pesmbëdhjet dit pas zgjedhjeve. Në qoftë se në kohën mbas mbarimit të periudhës parlamentare dhe pa u-bënë zgjedhjet e reja, Pushteti përmbarues gjindet i shtërnguem me shpallë luftë ase me dhënë dorëheqjen, Kryetari i Republikës, me dekret të këtij të fundit ase të zëvendësit të këtij, thërritet Dhoma e vjetër për aprovimin e dekret-ligjës për luftë ase për pranimin e dorëheqjes të Kryetarit të Republikës dhe për zgjedhjen e Kryetarit të ri si mbas këtij Statuti.

Art. 48. -- Trupi Ministrues, e Ministrat votë besimin e marrin vetëm prej Dhomës së deputetvet.

B. II.

Senati

Art. 49. -- Senati përbahet prej 18. vetësh të zgjedhun, dy të tretat prej popullit si mbas ligjës së posaçme dhe një e treta prej kryetarit të Republikës.

Kryetari i Senatit zgjidhet nga Kryetari i Republikës midis 18. Senatorvet.

Kur për ç' do arsye që të jetë mbetet zbrazët vendi i ndonji Senatori nga dy të tretat përpara se të zbatohet ligja e posaçme mbi zgjedhjen e Senatorvet, mblidhen së bashku Senati e Dhoma e Deputetvet dhe me shumicë votash zgjedhin Senatorin a Senatorët që mungojnë.

Senatorët zgjidhen për gjashtë vjet. Sa për këtë herë dy të tretat e Senatorvet zgjidhen prej Kuvendit Kushtetues.

Art. 50. -- Senatorët detyrohen të betohen në e Dhomën tyne në mënyrën e caktueme në art. 20. për deputetët.

Art. 51. - Në rasë të mbledhjes së përbashkët të Senatit e të Dhomës së deputetvet, Kryesin e mbledhjes e mbanë Kryetari i Senatit dhe vepronet mbas rregullores së Dhomës së Deputetvet.

Art. 52. - As kush nuk mund të zgjidhet për senator pa pasë mbushun moshën 40. vjetshë, dhe pa pasun, për veç cilësive të caktueme në art 12. për deputetët, njëhën nga cilësit e posht-shenjueme:

A. -- Diplomë të ndo një shkollës së naltë.

B. -- Ish Ministër apo ish Deputet.

C. -- Zyrtar i naltë civil a ushtrijak, qi me prova të kjarta të ketë treguem atdhetarizëm, zotsi të plotë e bindësi në ligjet.

D. -- Tregtar a industrjal i madh qi të ketë treguem zotsi të plotë e të jetë i njoftun në fushën ekonomike.

Art. 53. -- Ç' do projekligje e pranue prej Dhomës së Deputetvet para se t' i parashtrohet Kryetarit të Republikës për Aprovim, do të shkojë në Senat për shqyrtim e votim.

Art. 54. -- Ç' do projekligje e pranue prej Dhomës së deputetvet, vëhet në bisedim prej Senatit mbrenda një mueji prej ditës së paraqitjes të projektit, kur sesjoni është i çelun; për kundrazi quhet i pranuem dhe i parashtrohet Kryetarit të Republikës..

Kur për ç'do arsye qi të jetë, një pjesë a-po të gjithë senatorët, nuk marrin pjesë në mbledhje të përbashkët mbrenda një mueji prej ditës së caktueme atëherë Dhoma e deputetvet mblidhet bashkë me senatorët qi mund të ndodhen, dhe në mos u-ndodhët as një, mblidhet vetëm Dhoma e Deputetvet, dhe procedojnë së bashku apo vetëm Dhoma në veprën qi ka shkaktue mbledhjen e përbashkët.

Art. 55. -- Ç' do projekligje e refuzueme një herë prej Senatit nuk mund të paraqitet përsëri po n' atë sesjon.

Art. 56. -- Në qoftë se Dhoma e deputetvet, hasë në kundreshtime me Senatin mbi ndo një vendim apo ligjë, dhe Dhoma insiston në mendimin e vet, Kryetari i Republikës ka të drejtë, me pëlqimin e Senatit të shpërndajë

Dhomën e deputetvet.

Në qoftë se edhe Dhoma e ré insiston në mendimin e Dhomës së parë, at herë vendimi Dhomës së re, është i premë.

Art. 57. - Në rasë trathëtije të naltë, atentate kundra sigurimit të Shtetit dhe akuzime Ministrash prej Dhomës së deputetvet, me dekretin e Kryetarit të Republikës, ngrifet Gjyqi i Naltë. Në këtë rasë, Gjyqi i Naltë, përbahet prej pes senatorvet e prej dy kryetarvet të Gjyqit të Diktimit. Detyrat e Prokurorit i bân një Komisi Parlamentare prej katër deputetvet bashkë me Kryeprokurorin e Diktimit. Në këtë rasë, këta pes Senatora, dalin nga trupi politik dhe bân trup gjykues.

Art. 58. -- Senatorët, gëzojnë të gjitha të drejtat e caktueme për deputetët të shenjueme në këtë Statut.

Art. 59. -- Senati mblidhet po n' ato sesjone qi mblidhet Dhoma e deputetvet.

As njëna Dhomë nuk mund të hapet pa qenë e mbledhun dhe tjetra.

Art. 60. -- Senatorët kanë të drejtë me marrë një shpërblim prej 6000. dhe Kryetari i tyre prej 10.800. fr. ari. në vjetë.

Këjo shumë mund të ndryshohet herë pas here me ligjë.

Art. 61. -- Parija e Senatit përveç kryetarit, zgjidhet në mënyrën e caktueme n' art. 18 të Statutit për parin e Dhomës së deputetvet.

Art. 62. -- Senati me rreguloren e mbrendëshme të tij cakton mënyrën mbas së cilës ai do të kryej detyrat e veta, në konformitet me këtë Statut.

Art. 63. -- Senatori i zgjedhun rishtas si prej popullit ashtu dhe prej Kryetarit të Republikës, qi pa shkaq të justifikueshme si ç'duhet, nuk paraqitet deri në dy muej përpara Senatin për të bâmë bënë e detyrshme quhet i ramë nga Senatorija.

Gjykimi mbi pranueshmësinë a mos të shkaqevet justifikative, i përket Senatit

Art. 64. -- Senatori qi për dy muej rrjesht mungon prej mbledhjeve, pa autorizimin e Senatit quhet veriu i rrëxuem nga Senatorija.

Art. 65. -- Çështja e Senatorit është e pajtueshme me ç' do nëpunësi të Shtetit me rrogë, ase me nëpunësi

komunale, ase me shërbimin aktiv fëtar.

Art. 66. -- Mbledhjet e Senatit bânhen në mënyrën e caktueme për deputetët në këtë Statut.

Art. 67. -- Senati shqyrton fuqit e cilsit ligjore të misvet të vet, dhe gjykon e vendon mbi tã mbas parashkresavet të rregullores së mbrendëshme të tij.

Art. 68. -- Senati deri sa të bájë rreguloren e vet, vepron mbas rregullores së mbrendëshme të Dhomës së deputetvet.

Pjesa C.

Pushteti Përmbarues

KRYESIA E REPUBLIKËS

Art. 69. -- Kryetari i Republikës zgjidhet prej mbledhjes së përbashkët të Senatit e të Dhomës së deputetvet për shtat vjet, me shumicë absolute votash, dhe në qoftë se për dy herë rrjesht nuk zgjidhet me shumicë absolute, herën e tretë zgjidhet me shumicë relative votash. Sa për këtë herë, zgjidhet prej Kuvendit Kushtetues.

Art. 70. -- As kush nuk mund të zgjidhet Kryetar i Republikës pa qenë Shqiptar me racë e me gjuhë, pa qenë shtetas Shqiptar, pa gëzue të drejtat civile e politike, dhe pa pasun të gjitha cilësit e tjera të lypuna për deputetët.

Art. 71. -- Periudha shtat vjetshë fillon qysh prej ditës së zgjedhjes. Një muej para mbarimit të kësaj periudhe, bân zgjedhja e ré.

Art. 72. -- Kryetari i Republikës pa hymun në detyrë, betohet përpara Senatit e Dhomës së deputetvet mbas kësaj formule: Betohem n' emën të Perëndisë e mbi nderin t' em se kam për të qenë ruejtës besnik i mëvetësisë e i fansis toksore të Shqipnis, i Republikës, si edhe i Statutit e i ligjëvet të Shtetit.

Sa për këtë herë betohet përpara Kuvendit Kushtetues.

Art. 73. -- Kryetari i Republikës ka të drejtë me marrë një shpërblim prej 10.000 fr. ari në muej.

Këjo shumë mund të ndryshohet

herë pas here me ligjë.

Shpenzimët e shtëpis zyrtare të Kryetarit të Republikës, rregullohen me ligjë të veçantë.

Art. 74. - Kryetari i Republikës është i papërgjegjshëm, veçse për trathëti të naltë dhe për aktet e tij që nuk kanë kundërfirmën e Ministrit ose të Ministrave kompetent.

Art. 75. - Kryetari i Republikës, është kreu më i naltë i Shtetit, ka Komandën e Përgjithshme të fuqive të armatisuna, emnon e ç' emnon Ministrat e zgjedhun prej tij, nëpunësit e naltë të Shtetit dhe gjith oficerët e fuqive të armatisuna, është drejtuesi i politikës së Shtetit edhe ka të drejtë me bëmë traktate e marrëveshje gjith-farësh me Shtetet e huë me pelqimin e dy Dhomave, dhe me pranue e akreditue trupa diplomatike.

Kryetari i Republikës nuk ka të drejtë me shpallë luftë e me bëmë paqë pa pelqimin e Senatit e të Dhomës së deputetve, veç se në rasë mprotjeje.

Art. 76. - Kryetari i Republikës urdhënon shpalljen e zbatimin e projekt-ligjeve të votueme prej dy Dhomave. Ka edhe të drejten e veto-s.

Art. 77. - Në qoftë se trupat Ministrer me ndryshime nuk marrin për dy herë rrjesht votëbesimin e Dhomës së deputetvet, Kryetari i Republikës ka të drejtë të shpërndaj Dhomën; por në qoftë se edhe Dhoma e ré nuk i ep votëbesimin, atë herë rrëxohet trupi Ministrer.

Deri sa të marri fund konflikti, qëndrojnë në fuqi Ministrat e fundit që nuk muerrën votëbesimin e Dhomës së deputetvet të shpërndame.

Art. 78. - Kryetari i Republikës ka të drejtën e faljes (grace).

Propozim i ligjes për amnistí i përket vetëm pushtetit përmbaues.

Art. 79. - Kryetari i Republikës mund të thërrasë dy Dhomat në mbledhje të jashtzakonshme.

Art. 80. - Propozimi i ligjeve i perket pushtetit përmbaues dhe Senatit e Dhomës së deputetvet, por, propozimi ligjeve që sjellin me vete shtesa ase barrë financjare, i perket vetëm pushtetit përmbaues.

Art. 81. - As një akt i Kryetarit

të Republikës nuk ka vleftë pa kundërfirmën e Ministrit ose Ministrave kompetentë.

Art. 82. - Në kohë kryengritjeje, luftë të mbrendëshme ase të jashtme, mobilizimi të përgjithshëm, ase kalamiteti publik, Kryesija e Republikës nën përgjegjesin e trupit Ministrer, shpallë shtetin e rrethimit, dhe vën në zbatim ligjen relative në gjithë tokëne Shtetit ase në ndonji copë të sajë; në qoftë se Dhoma janë të mbledhuna, duhet marrë auktorizimi, dhe në qoftë se Dhoma nuk ndodhen të mbledhuna, Pushteti përmbaues e vën në zbatim, por dekreti i shpalljes së shtetrrethimit i duhet paraqitun Dhomave në fillim të sesjonit t'afërmë.

Dekreti i shpalljes së shtetrrethimit i paraqitet Dhomës së deputetvet mbas mbledhjes së saj për aprovim ase refuzim, e cila mbrenda 30. (tridhjet) ditve prej datës së paraqities të këtij dekreti, ep vendimin e refuzimit, ase t'aprovimit të tij.

Një ligjë e posaçme ka me rregullue pezullimin e nenevet të Statutit relativ me lirin personale, të drejtën e mbledhjevet, të drejtën e shoqimit, padhunueshmën e banimit, lirin e fjalës e të shtypit dhe fshehtësin e letravet.

Këjo ligje mund të vëhet në zbatim e tănë, ase pjesësisht.

Në rasë që s' ka Dhomë deputetësh, thërritet Dhoma e përparshme vetëm për qellimet e sipër tregueme, dhe këtë Deputetë, sa për këtë detyrë, gëzojnë gjithë imunitetet e deputetit.

Art. 83. - Kryetari i Republikës kryeson Ministrat e emnaem prej tij por këtë duhet të paraqiten përpara Dhomës së deputetvet jo më vonë se 5 dit mbas dits s' emnimit tue shpallun programën e tyre për të marrë votëbesimin, për ndryshe quhen si kur kanë marrë votë mos besimi.

Art. 84. - Në rasë vdekje, sëmu-

ndëje të pashërueshme që ndalon veprimin, dorëheqje të Kryetarit të Republikës, në qoftë se trupat legjislative ndodhen të mbledhuna at ças zgjedhin Kryetarin e ri të Republikës, dhe në mos qofshin të mbledhuna, Kryetari i Senatit vetiu zëvendëson kryesin e Republikës dhe më at ças mbledhen vetiu dy Dhomat legjislative për të zgjedhun Kryetarin e ri të Republikës.

Për veç rasave të sipërpërmenduna, në mungesë të Kryetarit të Republikës, zëvendëson Kryetari i Senatit, dhe në mungesë të këtij të fundit, Kryetari i Dhomës së deputetvet.

Ministrat

Art. 85. - Ministër mund t'emnohet kushdo që ka cilësit e lypuna prej ligjës për t'u zgjedhun deputet.

Nuk mund t'emnohen ministër gjinin prej gjaku të Kryetarit të Republikës dhe të Kryetarit të Senatit deri në gradë të dytë; gjith-ashtu dy gjinin prej gjaku deri në gradë të tretë gjith n'ate trup Ministrer.

Të huejt prej race, që naturalizohen shtetas shqiptar, nuk mund t'emnohen Ministër.

Art. 86. - Ministrat hyjnë lirisht në Senat e në Dhomën e deputetvet dhe ndigjohen kur doherë që kërkojnë fjalën, por votojnë për Dhoma e tyne, vetëm ata që janë Senator dhe deputetë.

Art. 87. - Ministrat, pa hymë në detyrë betohen përpara Kryetarit të Republikës.

Art. 88. - Kur trupat legjislative ndodhen në pushim, Qeverija ka të drejtë me bëmë dekret ligjë; por këto do t'i paraqeshtrohen pushtetit legjislativ në fillim të sesjonit t'afërmë për shqyrtim e pranim.

Në qoftë se nuk paraqiten ose nuk pranohen, quhen vetiu të rrëxume.

Art. 89. - Ministrat janë të për-

gjegjëshëm politikisht përpara Dhomës së deputetvet, solidarisht për politikën e përgjithëshme të tyne dhe ç' do Ministër v. çanërisht për veprat e veta.

Art. 90. — Askurr urdhëni i kryetarit të Republikës nuk mund të lirojë ministrat prej përgjegjësisë së tyne.

Art. 91. Ministrat gëzojnë imunitetin parlamentar.

Art. 92. — Në ç' do shfaqje të Ministravet, Ministri i Drejtësisë mbanë vendin Kryesor.

Këshilli kontrollues i Financavet

Art. 93. — Financat e Shtetit kontrollohen prej këshillit kontrollues të financavet.

Art. 94. — Organizimi i këtij Këshilli, mënyra e ushtrimit të Zyravet të tij dhe cilësitë e misëvet që e përbajnë, caktohen në ligjen e posaçme.

Art. 95. — Të drejtat e këtij këshilli janë kontrolli parashikues (preventiv) e ndeshkuese (represiv) i llogarëve të gjithë administratës së Shtetit si edhe ato që caktohen në ligjen e posaçme.

Art. 96. — Kryetari dhe anëtarët e këtij Këshilli emnohen prej Kryetarit të Republikës dhe nënpunsi tjerë, si mbas ligjës.

Art. 97. — Patundëshmija e këshillit kontrollues të financavet, sigurohet në mënyrën e caktueme në këtë Statut për misët e Gjyqit të Diktimit, me ndryshimin që është vetëm për pes vjet që prej ditës s' emnimit të së cililit prej tyne.

Pjesa D.

Pushteti gjyqsuer

Art. 98. — Gjykatat janë indipendente. Në të dhanunit e gjykimevet të vetë, nuk dipendojnë prej as një auctoriteti veçse prej atij të ligjes.

As një pushtet i shtetit, as legjislativ as përmbarues, nuk mund të trazohet në punët gjyqsore.

Art. 99. — As njëri nuk mund të thërritet as të gjykohej prej një tjetër gjykate veçse prej asaj, të cilës i përket ligjorisht. Me as një mënyrë nuk mund të formohen gjykata të jashtëzakonshme për gjykime mbi rasta të veçanta.

Art. 100. — Bisedimet përpara gjykatavet, bënë botnisht veçse në ato rasta kur gjyqtarët e shohin me udhë që të mbajnë dyrët të mbylluna në interes të qetsisë botore e të moralit.

Gjyqtarët vendojnë e votojnë fshehtas, por gjykimet e dhënuna shqiptohen me zë të naltë e botnisht.

Ç' do gjykim duhet të përmbajë arsyet një nga një dhe artikujt e ligjes ku mbështetet.

Art. 101. — Ç' do njëri i pandehun me krim, duhet të ketë një mprojtës që prej ditës që vëhet nën akuzim. Në qoftë se ai nuk kujdeset për të marrë mprojtës, atëherë gjykata i a emeton vetiut.

Art. 102. — Të gjithë gjyqtarët e prokurorët emnohen me dekret të Kryetarit të Republikës mbas propozimit të Ministris së Drejtësisë në bazë të zgjedhjes së bëmuna prej një komisi të posaçme. Këjo komisi do të ketë për Kryetar Ministrin e Dretësisë e për misa sekretarin e përgjithshëm të Ministris së Drejtësisë, Kryetarët dhe Kryeprokurorin e Diktimit.

Cilësitë e gjyqtarvet e të prokurorvet, do të caktohen me ligjë.

Art. 103. — Gjyqtarvet e prokurorvet u sigurohet patundëshmija prej zyrës së tyne.

Një gjyqtar, për as një arsye nuk mund të pushtohet nga puna kundër dëshirës së tij veçse në bazë të një gjykimi të dhanun prej një gjykate kompetente apo të një gjykimi të

Gjykatës së Diktimit për fajë dishiplinore.

Një gjyqtar nuk mund të thërritet në gjyq për akte që i përkasin zyrës së tij pa vendimin e gjykatës së Diktimit. Vendimi i auctoritetit kompetent për të futunit nën akuzim të një gjyqtari, sjellë me vete pezullimin e tij nga puna në rasta e parapame prej ligjës. Një gjyqtar nuk mund të shpërngulet veçse në qoftë se dëfton më parë me shkrim se e pëlqen vendin e ri.

Një gjyqtar nuk mund të vëhet në pensjon kundër pëlqimit të tij veçse kur të ketë mbushun vjetët e shërbimit, apo të ketë kaptuem moshën e caktueme prej ligjes, as kur sëmundojë fizike a mendore e bënë të pà zotin për shërbim. Në këtë rastë e mbramë të vumit e tij në pensjon, do të bëhet në bazë të një vendimi të dhanun nga gjykata e Diktimit.

Mënyra për të fatunit nën akuzim e për gjykimin për fajë dishiplinore të misvet të gjykatës së Diktimit, do të rregullohet me një ligjë të posaçme.

Art. 104. — Gjyqtarët në as një mënyrë nuk mund të vëhen në dispozitshmë.

Art. 105. — Një gjyqtar nuk mund të pranojë as një tjetër nepunsi në administratën botore, as me rrogë as pa rrogë.

Art. 106. — Gjyqtarët janë rreptësisht të ndaluem të merren me politikë. Për ndryshe pushohen nga puna.

Art. 107. — Vetëm gjyqtarët që kanë cilësitë e parapame prej ligjës që do të bëhet, gëzojnë të drejtat e caktueme në këtë kapitëlë mbas tri vjetësh shërbimi.

Kaplinë II.

Dispozita të ndryshme

Art. 108. - Shteti Shqiptar as njëh
as ndanë tituj fisnikije.

Art. 109. - Ndërpretimi autentik i
ligjeve, i përket pushtetit legjislativ.

Art. 110. - Asnji organizim Shteti
nuk mund të bâhet as të ndryshohet
veçse me ligjë.

Asnji nëpunsi nuk mund të krijo-
het veçse me ligjë.

Qarshkrimet administrative, gjyq-
sore, ushtrijake dhe të ç' do dege
tjetër, si dhe ndrrimet e qendrave të
tyne, rregullohen vetëm me ligjë.

Art. 111. - Shërbimi ushtrijak, është
i detyrshëm për të gjithë shtetasit
shqiptar si mbas ligjës, për veç për-
jashtimevet të caktueme prej saj.

Art. 112. Asnji e drejtë, ç'fare do
qi të jetë dhe kujdo qi t' i përkasë,
nuk mund të krijohet as të shuhet veç
se me ligje.

Art. 113. Të gjithë bashkajapin në
përpjesë të pasunisë së vet për ne-
vojat financiare të Shtetit. Asnji pagë
ase taksë nuk mund të vëhet as të
mblidhet veç se me ligjë; vetëm kur
impozohet ase shtohet taksë dogano-
re e cila mund të mblidhet prej ditës
së paraqitjes para dhomës së depu-
tetvet të projektit relativ, i cili duhet
të votohet mbrenda në sesjonin, në
të cilin u-paraqit.

Art. 114. - Asnji privilegjë nuk
mund t' i bâhet kuj përsa u-përket
pagave e taksavet.

Ç' do shkarkim a lehtësim do të
rrjedhë prej një ligje.

Art. 115. — Asnji shpenzim nuk
mund të bâhet pa një ligjë autorizuese.

Art. 116. - Asnji rrogë, shpërblim
a pensjon mbi kurriz të thesarit
botuer nuk mund t'i lidhet a t'i epet

kuj, veçse mbas ligjës.

Art. 117. - Asnji send prej pasunisë
së patundëshme të Shtetit nuk mund
të jetërtohet ase të pajtohet për një
kohë më të gjatë se njëzet vjet,
veçse me një ligjë.

Art. 118. - Asnji hua nuk mund të
kontraktohet për dobi të Shtetit, pa
një ligjë autorizuese.

Art. 119. — Borxhet e Shtetit janë
të garantueme.

Ç' do borxhë e Shtetit kundrejt
kreditoret të vet, është e padhunue-
shme.

Art. 120. - Shteti njëh persona
morale të krijueme mbas ligjës.

Art. 121. - Asnji fuqi e armatisun
e huej nuk mund të shkelë në tokën
shqiptare, veçse me ligjë të posaçme.

Art. 122. - Nëpunës disponible janë
të ndaluem për të gjitha degat e Admi-
nistratës veçse n' ushtri dhe në mini-
stri të Punëve të Jashtme

Art. 123. Gjendja juridike e nëpu-
nësve të Shtetit, rregullohet vetëm
me ligjë.

Kaplinë III.

Të drejtat e qytetasvet

Art. 124. — Të gjithë pa ndryshim
shtetsije, janë të barasuem përpara
ligjës dhe gëzojnë baras të drejtat
civile; por mbi tokat rryale në
Shqipëri me ç' do titull kanë të
drejtë pronësi vetëm shtetasit dhe
personat morale Shqiptare. Të huajt
kanë vetëm të drejtën e shitjes të to-
kave rryale dhe të drejtën e pronësis
vetëm mbi ato toka rryale të nevoj-
shme për ngrejjen e fabrikave dhe
rregullimin e komunikacionit.

Art. 125. — Të gjithë shtetasit
gëzojnë baras të drejtat politike dhe

pranohen në të gjitha nëpunësit civile
e ushtrijake, përveç përjashtimevet të
caktueme prej ligjës.

Art. 126. - Lirija personale është e
garantueme. Askush nuk mund të
ndiqet, t' arrestohet, të burgoset, të
dërgohet në gjyq osë në ç' do mënyrë
të pengohet nga lirija veçse në rasat
e parapame prej ligjës dhe në formën
e caktueme prej saj.

Art. 127. - Banimi është i padhu-
nueshëm.

Asnji e hyme pahirë nuk mund
të bâhet veç kur dhe si urdhënon
ligja.

Art. 128. - Lirija e fjalës dhe e
shtypit është e garantueme. Censura
preventive është e ndalume.

Konfiskimi i shpeshkrimevet rre-
gullohet me ligjë.

Vetëm shtetas shqiptarë mund të
nxjerrin gazeta si mbas ligjës së po-
saçme.

Art. 129. E drejta e pronësis, pa
përjashtim, është e padhunëshme, veç-
se kur interesi botuer ligjorisht i vër-
tetuem e kërkon dhe kundrejt një
dâmshpërblimi t' arsyeshëm si mbas
ligjës, të paguem në dorë (peshin).

Art. 130. — Toka është pronë e
thjeshtë (nyllq), por dispozitat ligjore
deri tash në fuqi mbi tokat, janë në
veprim deri sa të ndrrohen me ligjë
të posaçme.

Pasunija minerare është e ndame
në dy klasë; Miniere e Gurore; të
parat janë pronë e Shtetit dhe të
dytat pronë e zotnuesvet të sipërfa-
qes së tokës.

Shfrytëzimi i tyre bâhet si mbas
ligjës përpërkatese.

Art. 131. E drejta e shoqimit dhe

e drejta e mbledhjes paqësisht dhe pa armë, janë të garantueme, në konformitet me ligjët.

Shoqërit kurr nuk mund të përndahen për kundravajtje në ligjët, veçse me vendim gjyqësor.

Vetëm në mbledhjet botore mund të ndodhet policia.

Vetëm mbledhjet përjashta në vend të hapun mund të ndalohen, në qoftë se prej mbledhjes lind rreziku i prishjes së qetësisë botore.

Art. 132. — Fshetësia postare është e padhunueshme dhe regullohet me ligjë.

Art. 133. — Vetëm shtetas shqiptar pranohen si zyrtarë e nëpunës të Shtetit, për veç përjashtimeve të caktueme me ligjë të posaçme.

Art. 134. — Ligjët penale s'mund të kenë fuqi prapa-vepruese në sfavor të të pandehunit.

Art. 135. — Ç' do mundim trupi (torture) është krejt e ndalueme.

Art. 136. — As një shtetas shqiptar nuk mund të ekspulsohet t'inter-nohet asë të shkufizohet veç se me ligjë.

Art. 137. — Konfiskimi është i ndaluem dhe s' mund të bëhet veçse mbas ligjës me vendim gjyqësor.

Art. 138. — Sicili ose shumë bashku kanë të drejtë, tue rruejtun ligjët e Shtetit, t'u-drejtohen me shkresë ose me gojë autoritetet kompetente, të cilët detyrohen të veprojnë shpejt dhe t' i përgjigjen me shkresë atij që u-drejtohet.

Art. 139. — Mbassë liria e njeriut është e shëndetshme, në Shqipëri as blehet as shitet njeri; ç'do njeri i blenë asë skllav, por sa të shkelë në tokën Shqiptare, është i lirë.

Kapitull IV.

Dispozita të mbrame

Art. 140. — Ç' do ligjë asë dekret ligjë në kundërshtim me shkrojtën dhe me shpirtin e këtij Statuti, është antikushtetore dhe e pa fuqishme.

Art. 141. — Dy trupat legjislativ mbi proponimin e Kryetarit të Republikës, asë të Misëvet që i përbajnë, kanë të drejtë se cili trup ndër mbledhje të tyre të veçanta të marrin vendime me dy të tretat për ndrrimin e urdhënimet të Statutit, tue deklaruem nevojën e ndrrimit.

Dy trupat legjislativ mbassi të kenë marrë se cili veçanërisht këtë vendim, mbledhen së bashku dhe procedojnë në ndrrime.

Vendimet mbi ndrrime t' urdhënimet Statutore, merren me dy të treta votash të gjithë Misëvet që përbajnë mbledhjen e përbashkët.

Gjith në këtë mënyrë bëhet edhe interpretimi autentik i Statutit.

Forma Republikane e Shtetit nuk mund të ndrrrohet me as një mënyrë.

Art. 142. — Ky Statut hyn në fuqi prej ditës së shpalljes.

Vertetohet njisisja me origjinalin

Kryetari i Kuvendit Kushtetues
ESHREF FRASHERI

Shp. e Prefekturave

Z. Z. Januz Mulla Selimit, Ademi Mulla Selimit e Nurijshe shoqja Mulla Selimit kërkojnë titra zotnimit mbi:

Nji shpi me pes oda dy natë e tri poshtë me kufitar nga e djathta Ali Dibrani, rrmajtë Cuf Bajraktarin. para rruga e madhe mrapa vendi i Jonuzit.

Në kjoftë se ndokushi ka ndonji kundërshtim ose preten-dim mbi pronen që tregohet sipër, mbrenda tridhet ditve prej ditës së shpalljes në Fletorën Zyrtare duhet të drejtohen në Këshillin Administrues të kësaj Nënprefekturë përndryshe ju lshohet letër zotnimi të përmendunve.

Lesh, me 17-11-25

d.t.p. (Nr 75) p. 126 2-2

Nënprefekti

Shp. e Gjyqevet Shkurtim Procesi.

Thërritet i padituni Stefan Ziso me parë banues në katundin Shtike dhe tani me banim të mos ditur, që të cfaqet përpara gjyqit Paqtues Kolonjes me 25 Qershier 1925, ditën e Enjte dhe n'oren 10 para dreke, për të gjykuar padija e ngrahun kundra tij prej paditesit Miti Apostoll nga Shtika këpucë berës e banues në Korçë në lagjen Barc. Për kthimin e pesë (5) krera dhen ose pagimin e vlefës (6 1/4) Napoleona ari të cilat j' a kite dhenë me qesim paditësi të ndyeri Llazar Zisos nga Shtika me dorëzaninë e të paditunit me një akt marreveshje me datë 21 Tetuer 1912. dhe (15) okë gjalpë ose pagimin e vlefës për nga (12) koronë Sermë oken që suma (180) koronë sermë.

Në rast të mos cfaqimit tij ose me Perfaqësues ka me u vepërue Gjyqi në mungesë si mas ligjes.

Kjo leter ftesë për të zenë vendim komunikimit si mas Nenit 26 të Prosedurës Civile jepet për botim në Fletorën Zyrtare.

Ersekë në 25 Shkurt 1925.

d.t.p. (Nr.103) P.141 Gjytari Paqtues,

Shtypshkroja "Nikaj" Tiranë